

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MICHAŁ JĘDRZEJCZYK

KGP.410.1.6.2024

Pan
Jan Grabiec
Minister – członek Rady Ministrów
Szef Kancelarii Prezesa Rady
Ministrów
Aleje Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego Funduszu
Inwestycji Kapitałowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów ¹ , Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Grabiec minister – członek Rady Ministrów, Szef KPRM od 16 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Izabela Antos minister – członek Rady Ministrów, Szef KPRM od 28 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r. Marek Kuchciński minister – członek Rady Ministrów, Szef KPRM od 17 października 2017 r. do 27 listopada 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Łukasz Urbanowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/17/2024 z 18 stycznia 2024 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-11)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2023 r. planu finansowego Funduszu Inwestycji Kapitałowych ³ pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań przez dysponenta Funduszu. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– planowanie i realizacja przychodów,– planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,– gospodarowanie wolnymi środkami,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analizy wykonania planu przychodów,– analizy realizacji kosztów,– analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– analizy prawidłowości sporządzenia sprawozdań,– analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej kontrolowanej działalności.

¹ Dalej: KPRM.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: FIK lub Fundusz.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu na 2023 r.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dysponent Funduszu prawidłowo zrealizował plan przychodów i kosztów. Środki FIK w całości zostały przeznaczone na obejmowanie akcji przez Skarb Państwa, tj. na zadania, do realizacji których Fundusz został powołany.

Wolne środki lokowano z zachowaniem art. 48 ust. 1, art. 78d ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonanie planu finansowego Funduszu

Ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz niektórych innych ustaw⁷ wprowadziła do ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁸, obowiązującej od 29 marca 2019 r. art. 33a, na mocy którego utworzono FIK, którego dysponentem jest Prezes Rady Ministrów.

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu
faktycznego

W planie finansowym Funduszu ustalonym zgodnie z załącznikiem nr 13 do ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁹ ujęto przychody w kwocie 1 444 728,0 tys. zł. W związku z dwoma nowymi wnioskami o objęcie akcji ze środków Funduszu na łączną kwotę 1 350 000,0 tys. zł, w dniu 12 października 2023 r. dokonano zmiany planu finansowego. W zakresie przychodów dokonano zmian w części B planu finansowego - w pozycji II Przychody nastąpiło zwiększenie o kwotę 363 551,0 tys. zł do kwoty 1 808 279,0 tys. zł poprzez zaktualizowanie do faktycznego wykonania przychodów w zakresie odsetek, wpłat z zysku oraz wpływów z dywidend na dzień 31 sierpnia 2023 r., w tym:

- w punkcie 1.1. odsetki (od lokat terminowych i overnight ze środków Funduszu) nastąpiło zwiększenie o 97,5% tj. o kwotę 42 903,0 tys. zł do kwoty 86 903,0 tys. zł,
- w punkcie 1.2.1. wpłaty z zysku spółek Skarbu Państwa nastąpiło zwiększenie o 44,5% tj. o kwotę 201 444,0 tys. zł do kwoty 654 568,0 tys. zł,
- w punkcie 1.2.2. wpływy z dywidend nastąpiło zwiększenie o 12,6% tj. o kwotę 119 204,0 tys. zł do kwoty 1 063 165,0 tys. zł.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. 2023 r. poz. 1270, ze zm.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz.U. 2019 r. poz. 492.

⁸ Dz.U. 2024 r. poz. 125.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.

Zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdań Rb-40 i Rb-33 w 2023 r. wykonanie przychodów FIK wyniosło 2 231 291,1 tys. zł, co stanowiło 154,4% planu i 123,4% planu po zmianach. Przychody zostały uzyskane z wpływów, na które dysponent Funduszu nie miał wpływu: z dywidend z akcji należących do Skarbu Państwa w kwocie 1 289 207,0 tys. zł, z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa - 789 874,8 tys. zł, co stanowiło 174,3% planu i 120,7% planu po zmianach, z tytułu zwrotu pomocy publicznej lub wsparcia niebędącego pomocą publiczną udzielonych przedsiębiorcom z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców - 176,7 tys. zł, co stanowiło 4,9% planu i planu po zmianach (3643,0 tys. zł) oraz z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - 15,0 tys. zł. Według wyjaśnień¹⁰ pozycja planu finansowego FIK za 2023 r. „przychody z tytułu zwrotu pomocy publicznej lub wsparcia niebędącego pomocą publiczną udzielonych przedsiębiorcom z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców” została zaplanowana w oparciu o dane przekazane pismem z dnia 4 lipca 2022 r. przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii¹¹, które jest organem właściwym w zakresie nadzoru nad realizacją umów, na podstawie których udzielone zostało wsparcie lub pomoc publiczna ze zlikwidowanego Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców. W wyjaśnieniach podano również, że w trakcie 2023 r. MRiT nie przekazywało do KPRM informacji o zmianie kwot planowanych przychodów, także nie było podstaw do dokonania zmian kwoty w tej pozycji przy zmianie planu FIK z 12 października 2023 r.

Ponadto uzyskano przychody z odsetek w kwocie 152 017,6 tys. zł, co stanowiło 345,5% planu i 174,9% planu po zmianach. W porównaniu z rokiem 2022 (1 443 881,8 tys. zł), zrealizowane przychody były wyższe o 787 409,4 tys. zł, tj. o 54,5%.

Nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty na koniec 2022 r. i 2023 r.

(akta kontroli str. 13-17, 24-54, 58-87, 321-335, 354, 509-516)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

W planie finansowym Funduszu ujęto koszty realizacji zadań w kwocie 600 201,0 tys. zł. Dokonano jednej zmiany planu finansowego w związku z wpływem nowych wniosków o objęcie akcji ze środków Funduszu, w wyniku której koszty zwiększyły się do kwoty 1 950 201,0 tys. zł - w punkcie 1.1.2.1 zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa nastąpiło zwiększenie o kwotę 1 350 000 tys. zł do kwoty 1 950 000 tys. zł.

W 2023 r. ze środków Funduszu zostały poniesione koszty w łącznej wysokości 1 950 000,0 tys. zł, co stanowi 100,0% planu po zmianach (1 950 201,0 tys. zł). Koszty w całości zostały poniesione na objęcie akcji przez Skarb Państwa. W 2023 r. środki FIK nie były ponoszone na pokrycie kosztów nabycia lub objęcia akcji, w tym usług świadczonych przez doradców, na które zaplanowano kwotę 200,0 tys. zł oraz kosztów związanych z obsługą bankową, na które zaplanowano kwotę 1,0 tys. zł.

Poniesione w 2023 r. koszty były wyższe o 1 325 000,0 tys. zł, tj. o 212,0% w porównaniu z 2022 r., co było spowodowane wyższymi o 1 925 000,0 tys. zł kosztami objęcia akcji przez Skarb Państwa, przy jednoczesnym braku wpłaty na Fundusz Pomocy w 2023 r., na który w 2022 r. wpłacono ze środków FIK 600 000 tys. zł. W 2022 r. objęto ze środków Funduszu akcje w jednej spółce - Sklejka Orzechowo SA w kwocie 25 000 tys. zł, a w 2023 r. objęto akcje w dwóch spółkach tj.

¹⁰ Pismo DIR.WA.1740.4.2024 z dnia 8 kwietnia 2024 r. podpisane przez Dyrektora Departamentu Instrumentów Rozwojowych w KPRM.

¹¹ Dalej: MRiT.

w PGZ SA oraz w FTWŚ SA na podstawie trzech umów objęcia akcji na łączną kwotę 1 950 000 tys. zł.

W 2023 r. nie poniesiono ze środków FIK wydatków w wyniku udzielenia zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 13-17, 24-54, 58-87, 321-335, 354)

Badaniu poddano 100% kosztów FIK, które zostały poniesione na podstawie trzech umów inwestycyjnych oraz związanych z nimi umów objęcia akcji zawartych przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów zawartych z PGZ SA (dwie umowy) oraz z FTWŚ SA. Ww. umowy zostały zawarte po złożeniu wniosków na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a w związku z § 7 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania w zakresie nabywania lub obejmowania akcji przez Skarb Państwa ze środków Funduszu Inwestycji Kapitałowych¹², wydanego na podstawie art. 33c ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

W dniu 9 grudnia 2022 r. PGZ SA złożyła do KPRM wnioski o objęcie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów nowych akcji ze środków Funduszu o łącznej wartości nominalnej 600 000,0 tys. zł, który na prośbę Departamentu Instrumentów Rozwojowych KPRM¹³ został zaktualizowany i uzupełniony, a załączniki do wniosku skorygowane. Celem wnioskowanego objęcia akcji przez Skarb Państwa było zwiększenie zdolności produkcyjnych spółki zależnej od PGZ SA tj. Huty Stalowa Wola SA, przygotowanie do produkcji nowych rozwiązań oraz wykorzystanie jej potencjału poprzez zwielokrotnienie zasobów ludzkich i infrastruktury. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez Prezesa Rady Ministrów zawarto 7 czerwca 2023 r. umowę inwestycyjną z PGZ SA, na podstawie której kwota 600 000,0 tys. zł miała zostać otrzymana przez PGZ SA jako wkład wniesiony przez Skarb Państwa tytułem objęcia nowych akcji utworzonych w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego na zasadach i w terminach określonych w odrębnej umowie objęcia akcji, która została zawarta tego samego dnia. Wpłata środków miała nastąpić na rachunek PGZ SA przelewem bankowym w terminie do dnia 19 czerwca 2023 r. Obciążenie rachunku FIK nastąpiło zgodnie z zapisami umowy w dniu 19 czerwca 2023 r. (poniedziałek).

PGZ SA zobowiązała się na podstawie ust. 4.1.1. umowy inwestycyjnej sporządzać i przedkładać Skarbowi Państwa przez okres wykorzystania środków tj. okres liczony od dnia przekazania środków do dnia 30 czerwca 2031 r. sprawozdania półroczne w terminie 60 dni po upływie półrocza, przy czym pierwsze sprawozdanie półroczne miało obejmować drugie półrocze 2023 r. Spółka terminowo przedstawiła wymagane sprawozdanie.

FTWŚ SA zwróciła się do KPRM z wnioskiem z dnia 26 września 2023 r., który został przez spółkę uzupełniony i złożony ponownie w dniu 28 września 2023 r. o objęcie przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów nowych akcji spółki ze środków Funduszu o łącznej wartości nominalnej 500 000,0 tys. zł, w podwyższonym kapitale spółki. FTWŚ SA złożyła wniosek w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego Spółka Akcyjna¹⁴, zgodnie z którym w związku z wykonywaniem zadań wynikających z tej ustawy w 2023 r. Prezes Rady Ministrów przeznaczy z FIK środki w wysokości do 500 000 tys. zł na nabycie i objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. FTWŚ SA realizuje misję publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 69.

¹³ Dalej DIR.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 203.

mieniem państwowym. Powstanie spółki było inicjatywą, która jest skutkiem realizacji części postanowień podpisanej 28 maja 2021 r. umowy społecznej – zawartej pomiędzy przedstawicielami rządu RP a przedstawicielami górniczych związków zawodowych. Celem wnioskowanego objęcia akcji było wspieranie transformacji województwa śląskiego oraz podmiotów, w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom wygaszania działalności gospodarczej, w tym działalności wydobywczej węgla kamiennego, występującym na terytorium województwa śląskiego lub poza jego terytorium. Otrzymane przez Spółkę środki, zgodnie z załączonym do wniosku biznesplanem miały zostać przeznaczone na finansowanie wyselekcjonowanych zadań i projektów służących realizacji tego celu. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez Prezesa Rady Ministrów zawarto 13 października 2023 r. umowę inwestycyjną z FTWŚ SA na podstawie której kwota 500 000,0 tys. zł miała zostać otrzymana przez spółkę jako wkład wniesiony przez Skarb Państwa tytułem objęcia nowych akcji utworzonych w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego na zasadach i w terminach określonych w odrębnej umowie objęcia akcji, która została zawarta 10 listopada 2023 r. Wypłata środków miała nastąpić na rachunek FTWŚ SA przelewem bankowym w terminie do dnia 20 listopada 2023 r. Obciążenie rachunku FIK nastąpiło zgodnie z zapisami umowy w dniu 16 listopada 2023 r.

FTWŚ SA zobowiązała się na podstawie ust. 4.1.1. umowy inwestycyjnej sporządzać i przedkładać Skarbowi Państwa przez okres wykorzystania środków tj. okres liczony od dnia przekazania środków do dnia 31 grudnia 2032 r. sprawozdania półroczne, w terminie 60 dni po upływie półrocza, przy czym pierwsze sprawozdanie półroczne miało obejmować drugie półrocze 2023 r. Spółka terminowo przedstawiła wymagane sprawozdanie.

W dniu 19 września 2023 r. PGZ SA złożyła do KPRM następujący wniosek o objęcie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów nowych akcji ze środków Funduszu o łącznej wartości nominalnej 850 000,0 tys. zł. Celem wnioskowanego objęcia akcji przez Skarb Państwa było wykorzystanie potencjału spółki zależnej tj. Zakładów Mechanicznych „Bumar-Łabędy” SA na rzecz uruchomienia zdolności produkcyjnych w zakresie sprzętu wojskowego. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez Prezesa Rady Ministrów zawarto 13 października 2023 r. umowę inwestycyjną z PGZ SA na podstawie której kwota 850 000,0 tys. zł miała zostać otrzymana przez spółkę jako wkład wniesiony przez Skarb Państwa tytułem objęcia nowych akcji utworzonych w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego na zasadach i w terminach określonych w odrębnej umowie objęcia akcji, która została zawarta 10 listopada 2023 r. Wypłata środków miała nastąpić na rachunek PGZ SA przelewem bankowym w terminie do dnia 20 listopada 2023 r. Obciążenie rachunku FIK nastąpiło zgodnie z zapisami umowy w dniu 16 listopada 2023 r.

PGZ SA zobowiązała się na podstawie ust. 4.1.1. umowy inwestycyjnej sporządzać i przedkładać Skarbowi Państwa przez okres wykorzystania środków tj. okres liczony od dnia przekazania środków do dnia 30 czerwca 2028 r. sprawozdania półroczne, w terminie 60 dni po upływie półrocza, przy czym pierwsze sprawozdanie półroczne miało obejmować drugie półrocze 2023 r. Spółka terminowo przedstawiła wymagane sprawozdanie.

Do ww. umów inwestycyjnych załączono m.in. biznesplan, harmonogram, test prywatnego inwestora oraz wzór zestawienia wydatków poniesionych na działania planowane w biznesplanie.

Na 31 grudnia 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania w ramach FIK.

(akta kontroli str.13-17, 24-54, 64-87, 336-358)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3 Stan funduszu i gospodarowanie wolnymi środkami

Stan Funduszu na początek 2023 r. wynosił 2 120 078,5 tys. zł, a na koniec roku 2 401 369,7 tys. zł. Średnia kwota z 12 miesięcy w 2023 r. środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie terminowe wynosiła 1 872 500,0 tys. zł, a w zarządzanie overnight 15 877 609,2 tys. zł.

W 2023 r. założono ze środków Funduszu 45 lokat terminowych na okresy od pięciu do 80 dni na łączną kwotę 22 470 000,0 tys. zł. Przychody w 2023 r. z tytułu zagospodarowania wolnych środków wyniosły 152 017,6 tys. zł w tym: odsetki od lokat terminowych w kwocie 106 741,3 tys. zł (odsetki od lokat założonych w roku 2022, a zakończonych w roku 2023 wyniosły 11 141,4 tys. zł), odsetki od lokat overnight w kwocie 45 276,4 tys. zł.

Nie przekazano w 2023 r. środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str.13-17, 24-54, 99-204, 235-238, 312, 321-335, 354, 359-361)

KPRM w dniu 16 listopada 2023 r. wypłacił z Funduszu środki FTWŚ SA oraz PGZ SA w kwotach odpowiednio 500 000 tys. zł i 850 000 tys. zł w związku z wykonaniem umów objęcia akcji zawartych 10 listopada 2023 r. przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów z ww. spółkami, w sytuacji gdy zgodnie z zapisami tych umów wpłata środków na rachunki ww. spółek miała zostać dokonana przelewami bankowymi w terminie do dnia 20 listopada 2023 r., przy czym płatności były uznane za dokonane z chwilą obciążenia rachunku FIK.

Według wyjaśnień¹⁵ w obu ww. przypadkach zgodnie z umową termin wypłaty środków określono „do 20 listopada 2023 r.”, co oznacza, że wskazany dzień był ostatnim, w którym przelewy powinny nastąpić, a z uwagi na fakt, że 20 listopada 2023 r. był w poniedziałek, wypłat dokonano 16 listopada 2023 r., tj. w czwartek, co wynika z przyjętej praktyki dokonywania przelewu z nieznacznym wyprzedzeniem (w tym przypadku 2 dni robocze). W wyjaśnieniach podano także, że zdarzają się sytuacje, kiedy następuje kumulacja różnych płatności, co zwiększa niebezpieczeństwo pomyłki, np. przeoczenia, a przyjęta praktyka ma zapobiec ryzyku nieterminowej wypłaty i nie jest sprzeczna z umową.

NIK zwraca uwagę, że w przypadku umowy inwestycyjnej z PGZ SA, zawartej 7 czerwca 2023 r. na kwotę 600 000,0 tys. zł, wskazany w umowie ostateczny termin też przypadał na poniedziałek 19 czerwca 2023 r. i obciążenia rachunku FIK dokonano w poniedziałek, co oznacza, że nie zastosowano „praktyki dokonywania przelewu z nieznacznym wyprzedzeniem”. Zdaniem NIK powyższy fakt potwierdza, że dokonywania przelewu z nieznacznym wyprzedzeniem nie jest przyjętą praktyką.

(akta kontroli str. 355-358, 448-451)

Nie opracowano dla Funduszu systemu zarządzania płynnością finansową. Według wyjaśnień¹⁶ ze względu na specyfikę Funduszu i realizowanych przez niego zadań nie doszło do opracowywania systemu zarządzania płynnością finansową Funduszu, ponieważ realizacja zadań Funduszu zakłada wypłatę środków w związku z nabywaniem lub obejmowaniem akcji lub udziałów, a we wniosku spółki musi zostać wskazana wysokość środków, o które spółka się ubiega i na tym już etapie możliwa

¹⁵ Pismo BBF.ZKZ.1740.2.17.2024 z dnia 8 kwietnia 2024 r. podpisane przez Dyrektora Biura Budżetowo-Finansowego w KPRM - cz. 16 i 23.

¹⁶ Pismo BBF.ZKZ.1740.2.7.2024 z dnia 4 marca 2024 r. podpisane przez Dyrektora Biura Budżetowo-Finansowego w KPRM - cz. 16 i 23.

jest weryfikacja czy stan środków umożliwia realizację danego wniosku oraz zabezpieczenie środków w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

(akta kontroli str. 99-105)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

1.4 Realizacja zadań

W 2023 r. środki Funduszu były przeznaczone wyłącznie na zadania, do realizacji których FIK został powołany. Wszystkie koszty FIK poniesiono na objęcie akcji przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, co było zgodne z art. 33c ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Zadania były realizowane w oparciu o trzy umowy inwestycyjne oraz trzy związane z nimi umowy objęcia akcji, których badanie zostało opisane powyżej.

(akta kontroli str. 355-358)

Monitorowanie realizacji procesów inwestycyjnych i prawidłowość wydatkowania otrzymanych z FIK środków było realizowane poprzez zawarte w umowach inwestycyjnych zapisy, które nakładały na spółki w szczególności obowiązki sprawozdawcze. Sprawozdania za II półrocze 2023 r. podmiotów, które uzyskały środki Funduszu w 2023 r. zostały przekazane terminowo. Dwa podmioty uzyskały wsparcie z Funduszu przed 2023 r. tj. PHH Sp. z o.o. oraz Sklejka Orzechowo SA. Wystąpił wśród nich jeden przypadek złożenia sprawozdania po terminie. Sprawozdanie za I półrocze 2023 r. Sklejki Orzechowo SA powinno było zostać złożone do KPRM najpóźniej w dniu 14 sierpnia 2023 r., a wpłynęło w dniu 17 sierpnia 2023 r., tj. trzy dni po upływie wymaganego umową terminu. Pismem z 31 sierpnia 2023 r. KPRM zwrócił się do Sklejki Orzechowo SA o przedstawienie stanowiska w związku z nieterminowym wpływem sprawozdania za I półrocze 2023 r. Spółka w odpowiedzi z dnia 6 września 2023 r. poinformowała, że przedmiotowe sprawozdanie zostało nadane przesyłką kurierską firmy DPD Polska sp. z o.o. w dniu 9 sierpnia 2023 r. W związku z opóźnieniem doręczenia przesyłki kurierskiej, która do Warszawy dotarła 11 sierpnia 2023 r., a wydana do doręczenia została dopiero 16 sierpnia 2023 r. Sklejka Orzechowo SA w piśmie z 6 września 2023 r. wskazała, że w jej ocenie dokonała należytej staranności poprzez nadanie przesyłki z kilkudniowym wyprzedzeniem, a do opóźnienia w doręczeniu przesyłki doszło z przyczyn całkowicie od niej niezależnych i zwróciła się z prośbą o odstąpienie przez KPRM od nakładania na nią obowiązku zapłaty kwoty 15 tys. zł za powstałe opóźnienie w przedłożeniu sprawozdania półrocznego. Zgodnie z pkt 4.15 umowy zawartej ze Sklejką Orzechowo SA w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania któregokolwiek z zobowiązań, o których mowa w pkt 4.1 Umowy, spółka zobowiązana była do zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kwoty 5 tys. zł za każdy dzień opóźnienia (niezależnie od winy spółki) w wykonaniu każdego z tych zobowiązań w terminie pięciu dni roboczych od dnia otrzymania przez spółkę pisemnego wezwania do zapłaty od Skarbu Państwa, na rachunek bankowy Funduszu wskazany w wezwaniu do zapłaty. Według wyjaśnień¹⁷ nie było możliwości uwzględnienia prośby Sklejki Orzechowo SA i odstąpienia od nałożenia obowiązku zapłaty kwoty umownej 15 tys. zł za nieterminowe złożenie sprawozdania za I półrocze 2023 r. W dniu 8 listopada 2023 r. zostało podpisane wezwanie do zapłaty kwoty umownej

¹⁷ Pismo BBF.ZKZ.1740.2.12.2024 z dnia 26 marca 2024 r. podpisane przez Dyrektora Biura Budżetowo-Finansowego w KPRM - cz. 16 i 23.

dla spółki, które Sklejka Orzechowo SA otrzymała w dniu 13 listopada 2023 r. W dniu 17 listopada 2023 r. Sklejka Orzechowo SA zapłaciła ww. kwotę umowną.

(akta kontroli str. 392-396, 398-421, 448-508)

W roku 2023 r funkcjonowanie Funduszu nie było objęte badaniem audytowym ani kontrolą wewnętrzną. Komórkami organizacyjnymi KPRM realizującymi zadania związane z zapewnieniem nadzoru nad FIK były: DIR w zakresie merytorycznym i BBF¹⁸ w zakresie finansowym. DIR prowadził i aktualizował na bieżąco rejestr wpływających do KPRM wniosków spółek o objęcie akcji z FIK. BBF przekazywał do DIR miesięczne zestawienia wpływów na rachunek Funduszu wraz aktualnym stanem środków. DIR sporządzał kwartalne informacje o realizacji planu finansowego FIK, które następnie przekazywał do BBF. Informacje ta zawierały dane dotyczące poszczególnych wniosków spółek, w tym także wnioskowanych kwot. Informacje o stanie środków Funduszu a także rozpatrywanych wnioskach były na bieżąco przekazywane kierownictwu KPRM. W ramach procedury B1.1.9 Realizacja obowiązku sprawozdawczego w KPRM DIR sporządził roczne sprawozdanie z działalności Departamentu za 2023 r., w którym zawarte były informacje o realizacji zadań i celów dotyczących FIK.

W KPRM obowiązywały w 2023 r. następujące wewnętrzne regulacje w zakresie FIK dotyczące zarządzania procesowego:

- Karta procesu B.4.3 Planowanie budżetu i nadzorowanie jego realizacji;
- Procedura A1.21.5 Rozpatrywanie wniosków o nabycie lub objęcie akcji/udziałów przez SP reprezentowany przez prezesa RM, ze środków funduszu celowego.

(akta kontroli str. 24-54, 88-98, 64-87, 313-320, 336-345, 355-358, 364-391, 397-400, 422-447)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu.

Dysponent Funduszu prawidłowo zrealizował plan przychodów i kosztów. Całość kosztów poniesionych w 2023 r. ze środków Funduszu została przeznaczona na objęcie akcji przez Skarb Państwa. Wolne środki lokowano z zachowaniem art. 48 ust. 1, art. 78d ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta Funduszu:

- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2023 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40),
- z wykonania planu finansowego funduszu celowego (Rb-33)
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2),
- oraz sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) za IV kwartał 2023 r..

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały

¹⁸ Biuro Budżetowo-Finansowe w KPRM - cz. 16 i 23.

sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 12, 18-23, 30-42, 55-57, 205-320, 362-363)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 15 kwietnia 2024 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Michał Jędrzejczyk
/podpisano elektronicznie/

¹⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.